

رئیس جمهور: بدخواهان دنبال این هستند که آرمان‌های امام (ره) تحقق پیدا نکند

رئیس جمهور، صبح روز سه‌شنبه در آستانه فرارسیدن ایام گرامیداشت چهل و چهارمین سالروز پیروزی انقلاب اسلامی، با حضور در حرم مطهر امام (ره)، ضمن تجدید میثاق با آرمان‌های امام و شهدای انقلاب اسلامی، فرارسیدن دهه فجر را به همه مردم ایران اسلامی تبریک گفت.

صفحه ۳



حضور رهبر انقلاب در حرم امام (ره) و گلزار شهدای بهشت زهرا

رهبر انقلاب در نخستین ساعات صبح دیروز در حرم مطهر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران حاضر شدند و یاد و خاطره امام عظیم‌الشان ملت ایران را گرامی داشتند. در آستانه ایام الله دهه فجر و چهل و چهارمین سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب، صبح دیروز (سه‌شنبه) با حضور در حرم امام خمینی (ره)....

صفحه ۳

در «شرق» امروز می‌خوانید: قرار گرفتن ۷ نهاد ایرانی در فهرست سیاه وزارت تجارت آمریکا، واکنش سازمان برنامه‌و بودجه به یک گزارش و یادداشت‌هایی از امیر عربی، ابراهیم ایوبی

سرمقاله

مسئولیت اجتماعی سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری



حمزه نوذری
جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

زمانی که از مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها سخن به میان می‌آید، بیشتر اذهان متوجه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و نگاه‌های اقتصادی می‌شود؛ اینکه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی برای تولید کالا و کسب سود ممکن است به اجتماع و محیط زیست آسیب برسانند. بنابراین چارچوبی اخلاقی لازم است که شرکت‌ها و اجتماعات اطراف محل فعالیت‌شان باشند. مسئولیت اجتماعی به‌عنوان جنبش اجتماعی در مقابل قدرت رو به افزون شرکت‌های اقتصادی تلقی می‌شود که جامعه برای حفاظت از خود در پیش گرفته است. در حقیقت مسئولیت اجتماعی واکنشی است در برابر منطق نظام بازار آزاد که بر اساس آن بازار، خود تنظیم‌گر است و نیازی به مداخله دولت، گروه‌ها و شکل‌های اجتماعی برای تنظیم بنگاه‌ها و شرکت‌ها نیست و اگر نگاهی به تعهدات خود در برابر افراد و محیط آنها عمل نمی‌کند، فرایندهای درون خود بازار برای تسویه آن کافی است. درباره مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بسیار گفته و نوشته شده، اما کمتر سخنی از مسئولیت اجتماعی سازمان‌های جامعه مدنی گفته شده است. سمن‌ها، خیریه‌ها، انجمن‌های شغلی، اصناف و... بخشی از این سازمان‌ها هستند که ما با عنوان سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری می‌نامیم (نگاه کنید به کتاب جامعه‌شناسی و جامعه ایران: دیدگاه آرایش‌های مختلف بین جامعه مدنی، دولت و بازار). این سازمان‌ها نیز مسئولیت اجتماعی دارند و به صرف اینکه داوطلبانه یا غیرانتفاعی هستند از قاعده مسئولیت اجتماعی خارج نمی‌شوند.

در حالی که دولت‌های ملی و بازار کماکان بازیگران کلیدی در مسائل اقتصادی و اجتماعی هستند، سازمان‌های جامعه مدنی هم به بازیگران مهمی تبدیل شده‌اند. این سازمان‌ها برای عملکرد موفق دولت‌ها و بازار (بخش خصوصی) ضروری هستند. در بسیاری از کشورها این سازمان‌ها در فرایندهای مختلف از جمله سیاست‌گذاری در حوزه اشتغال و روابط کار، کاهش فقر، ارائه خدمات بهداشتی و سلامت شرکات و نظارت دارند و در ارتباط به دو عرصه دیگر بازیگر مهمی در عرصه رفاهی و اقتصادی هستند. در عین حال این سازمان‌ها با شرکات در سیاست‌گذاری به برنامه‌ها و اقدامات مشروعیت می‌بخشند و فرصت‌های مشارکت را تسهیل می‌کنند. سازمان‌های جامعه مدنی به‌عنوان مشاوران و شرکای دولت‌ها و بخش خصوصی در حوزه‌های مختلفی عمل می‌کنند و در عین حال به‌عنوان مدافع گروه‌های حاشیه‌ای به عنوان ناظر و ناقد اقدامات دو عرصه دیگر نیز وارد عمل می‌شوند. بسیاری از افراد فقیر و کم‌درآمد و گروه‌های کم‌توان و حاشیه‌ای با سازمان‌های جامعه مدنی مدنی متکی هستند. اما گاهی ممکن است این سازمان‌ها با همه سوبیه‌های درخشانی که دارند، درگیر مسائلی شوند که نتوانند به مسئولیت اجتماعی خود عمل کنند. گاهی ممکن است سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری که مشغول ارائه خدمات به فقرا، گروه‌های حاشیه‌ای، کم‌توانان و مهاجرین هستند به جهت غیرتخصصی عمل‌کردن را به نگاه کوتاه‌مدت، تأثیر منفی بر دریافت‌کنندگان خدمات خود داشته باشند. به عبارتی اثربخشی کوتاه‌مدت و ناپایداری خدمات آنها ممکن است اثراتی برجا بگذارد که باعث بی‌اعتمادی افراد شود. اگر این سازمان‌ها در راستای خودتوان‌سازی یا توان‌یابی جمعی فقرا یا کم‌توانان فعالیت نداشته باشند، یعنی به مسئولیت اجتماعی خود عمل نکرده‌اند. عدم پاسخ‌گویی به مردم، اجتماعات محلی و دولت و عدم پایداری به دموکراسی نیز بخشی از مشکلاتی است که ممکن است دامنگیر این سازمان‌ها باشد. این سازمان‌ها ممکن است در ارائه خدمات‌شان به افراد، بوروکراتیک عمل کنند و منطق بوروکراسی بر فعالیت آنها غلبه کند، سلسله‌مراتبی عمل کنند و وابستگی جدیدی ایجاد شود. از دیگر مسائلی که در چارچوب مسئولیت اجتماعی این سازمان‌ها قرار می‌گیرد، این است که حقوق شهروندی را به خدمات داوطلبانه تبدیل نکنند. حق را به لطف مبدل نکنند. فعالیت این سازمان‌ها در جایی که دولت مسئولیت کمتری می‌پذیرد و خدمات اساسی خیر تلقی می‌شود بحث حقوق شهروندی را به حاشیه می‌برد. همان‌گونه که در سازمان‌های دولتی ارائه خدمات ممکن است در راستای حامی‌پروری باشد، چنین معضلی می‌تواند دامنگیر سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری هم بشود. شیوه‌های حامی‌پروری و مشتری‌مداری در این سازمان‌ها نیز نشان‌دهنده عدم تعهد آنها به مسئولیت اجتماعی‌شان به‌عنوان سازمان غیردولتی و غیربازاری است. انحصار ارائه خدمات به افراد برای تقویت قدرت نفوذ و قدرت سیاسی و در نتیجه کاهش اعتماد و مشارکت مردم نیز ممکن است دامنگیر این سازمان‌ها شود. در ارتباط و تعامل مناسب و پویا بین سازمان‌های دولتی، سازمان‌های جامعه مدنی و بازار (بخش خصوصی) است که می‌توان به رعایت چارچوب‌های مسئولیت اجتماعی امیدوار بود. شرکات این سه عرصه در ارائه خدمات و سیاست‌گذاری می‌توانند گسترگی و کیفیت ارائه خدمات شایسته و مسئولیت اجتماعی را افزایش دهد. وجود سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری متکثر و قدرتمند کافی نیست، بلکه هم‌زمان دولتی قوی نیز لازم است تا فرایند پاسخ‌گویی و شفافیت هر سه عرصه سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری، دولت و بخش خصوصی ممکن شود.

نگاهی به برخی تجربه‌های جهانی در راستای مقابله با فقر مسکن و تورم آرزوهای محال برای گریز از دام اجاره‌ها

طعم آشیانه چیست؟

گزارش تیتربک را در صفحه ۴ بخوانید



گفتگو با کارشناس

سجاد فیروزی: کارلوس کی‌روش سرمربی تیم ملی فوتبال ایران به همکاری‌اش با فدراسیون پایان داد. او عصر روز گذشته با انتشار پستی به زبان فارسی در صفحه اختصاصی‌اش در فضای مجازی از بازیکنان تیم ملی تشکر و با گفتن «به امید آینده» برای آنها آرزوی موفقیت کرد. «وقتی که سفر جدید را آغاز می‌کنم، خاطرات زیادی وجود دارد که با افتخار آنها را نگه خواهم داشت. مایلم از بازیکنان فوق‌العاده‌ام در تیم ملی تشکر کنم. قدردان زحمات کادر و فسادار ایرانی‌ام، فدراسیون فوتبال و همه کسانی که از من و میراث تیم ملی حمایت کردند، هستم. از همه هواداران بابت حمایت و الهام‌بخشی در این چند سال تشکر می‌کنم. به امید آینده».

کارلوس در شرایطی از بازیکنان ایران تشکر و خداحافظی کرده که تا همین دو، سه هفته قبل منتظر فدراسیون فوتبال و البته دولت ایران مانده بود تا با تمدید قراردادش دوباره به تهران برگردد و تیم ملی را برای رقابت‌های جام ملت‌های آسیا آماده کند. او که تصور می‌کرد دوره سابق همچنان حمایت مردم و تعدادی از رسانه‌ها را دارد، با اتمام جام جهانی از حجم انتقادات شکست‌زده شد. نتایج بد او با تیم ملی در جام جهانی از یک سو و صحبت‌هایش در فضای مجازی

که تعداد زیادی از هواداران فوتبال را ناراحت کرده بود، از دلایل عمده برای بد شدن جایگاه کی‌روش در ایران بود. کارلوس که پیش‌تر در دو جام جهانی و دو جام ملت‌ها روی نیمکت تیم ملی ایران نشسته بود، پیش از بازی‌های جام جهانی قطر، در شرایطی که اصلاً نقشی در دستاورد و صعود تیم ملی به جام جهانی نداشت با سناریویی عجیب که حاصل زیرآب‌زنی تعدادی از بازیکنان تیم ملی بود، جای درازان اسکوچیچ کروات را گرفت. درازان هم در شرایطی که کمتر کسی حاضر می‌شد بعد از نتایج مارک ویلموتس روی نیمکت تیم ملی ایران بنشینند، هدایت «یوزها» را برعهده گرفت و در سریع‌ترین حالت ممکن تیم ملی را به جام جهانی قطر رساند. با وجود این، پس از تغییرات در کادر ریاست فدراسیون فوتبال و البته مشورت با تعدادی از بازیکنان با سابقه تیم ملی، درازان از تیم ملی کنار گذاشته شد تا برای سومین بار، کارلوس کی‌روش روی نیمکت تیم ملی ایران در جام جهانی بنشیند. البته انتخاب او دلایل دیگری هم داشت؛ از مهم‌ترین آنها می‌توان به هم‌گروه شدن ایران در قطر با انگلیس و آمریکا اشاره کرد. دو کشوری که رابطه دیپلماتیک خوبی با ایران ندارند. در واقع دولت و مسئولان فدراسیون فوتبال تصور می‌کردند ممکن است با درازان اسکوچیچ در جام جهانی نتایجی تحقیرآمیز رقم بخورد و بهتر است مربی باتجربه‌ای مثل کارلوس کی‌روش روی نیمکت باشد؛ معادله‌ای که اصلاً پایان خوشی نداشت..

این گزارش را در صفحه ۹ بخوانید

گزارشی از تخلف ویزیت هم‌زمان چند بیمار توسط پزشک

دردسرهای ویزیت گروهی بیماران

بیوستن ایران به ترونی‌کای «آنکارا-مسکو-دمشق» در راستای کاهش تنش‌های منطقه

مربع صلح

گفت‌وگو با نمایندگان درباره مصوبات اقتصادی مجلس و عدم اجرای قوانین در دولت

ضعف اجرا مشهود است

تصویب سقف ۶۵+۱۰ هزار میلیاردی درآمد شهرداری

تب و تاب فروش املاک پایتخت در شورا

مولدسازی یا آینده‌فروشی؟ محمود اولاد



بازگشت به عصر پیشا قانون؟ حسن وکیلان



یادداشت

به بهانه یک نامه



حسین حسینی
کارشناس اقتصادی

«تنها سپر دفاعی ما در برابر ایده‌های بد این است که هشیار و گوش‌به‌زنگ باشیم. در برابر فریب‌های آشکار، مقاوم باشیم. نسبت به معجزات وعده داده‌شده شک کنیم. شواهد را زیر سؤال ببریم. در مواجهه با پیچیدگی‌ها صبور باشیم و در نهایت درباره آنچه می‌دانیم و نمی‌دانیم، روراست باشیم» (اقتصاد خوب برای دوران سخت، آبیجیت برنجی و استر دوفلو).

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

چگونگی مواجهه حضرت علی با پدیده فساد



محمدرضا یوسفی شیخ‌رباط
اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

گزارش‌های سازمان شفافیت بین‌المللی نشان می‌دهد که همه حکومت‌ها درجه‌ای از فساد را دارند و تفاوت آنها در عمق و گستره فساد است؛ زیرا در همه حکومت‌ها، انسان‌هایی هستند که دل به شیطان سپرده‌اند و به اموال عمومی دست‌درازی می‌کنند و هر چقدر که نظارت هم قوی باشد، باز عده‌ای به این کار دست می‌زنند. فساد پدیده‌ای است که همواره دغدغه دولت‌هاست تاریخ بوده است. کائوتیلا از کارگزاران ایالتی هند در بیش از دو هزار سال پیش می‌نویسد: «همان‌گونه که چشیدن مزه غسل یا زهری که بر نوک زبان نشسته است، اجتناب‌ناپذیر است، برای کسی که با پول‌های دولت سرکار دارد نیز ممکن نیست که از این ثروت، مزه‌های نکند». اهمیت توجه به فساد اقتصادی وقتی دوچندان می‌شود که بدانیم در مطالعات تجربی نشان داده شده که فساد بر فقر، نابرابری، کندی رشد اقتصادی، شورش‌ها و ناآرامی‌های سیاسی اثرگذار است. از این‌رو هر حکومتی برای تداوم و ثبات خویش باید به این پدیده توجه ویژه داشته باشد. سیزدهم رجب سالروز ولادت امیرالمؤمنین است. حضرت حدود پنج سال حکومت را در اختیار داشتند. هرچند امیرالمؤمنین معصوم بوده است ولی کارگزاران او معصوم نبوده و در معرض این وسوسه قرار می‌گرفتند؛ پس جای دارد که چگونگی مواجهه ایشان با پدیده فساد را جویا شویم. تلقی عموم مردم از مبارزه با فساد، مبارزه با مفسدان اقتصادی و اختلاسگران است؛ اما روشن است که یک سیستم باید به گونه‌ای کار کند که مجاری و زمینه فساد تا حد امکان بسته شده و فساد کارگزاران به حداقل

همکار گرامی سرکار خانم نسترن فرخه

مصیبت وارده را تسلیت می‌گوییم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزو می‌کنیم.

روزنامه شرق

سالانه ۱۴۰۲
عصر حرکت

روزنامه شرق
موسسه فرهنگی هنری جام سبز

برای پیش‌خرید کتاب سوره‌سید شرق و درج آگهی، با موسسه فرهنگی هنری جام سبز، تماس بگیرید:
۰۲۴۷ - ۸۸۸۸ - ۰۱۷۳ - ۸۸۸۸۸۸۰۰ (۰۲۱)